

จิรพัฒน์ พรหมช่วย 2549: ทางเลือกระหว่างการฟื้นฟูป่าชายเลนและการเพาะเลี้ยงกุ้งชายฝั่ง บริเวณ
คลองปากพวย จังหวัดนครศรีธรรมราช ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร)
โครงการสหวิทยาการ ระดับบัณฑิตศึกษา ปรธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณา
ประณีตวทกุล, Ph.D. 87 หน้า
ISBN 974-16-2538-3

การบูรณพื้นที่ป่าชายเลนโดยประชาชนเข้าไปจับจองพื้นที่เพื่อเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นประเด็นหนึ่งที่ทำให้
เกิดพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ประเด็นที่น่าสนใจพิจารณาได้แก่ ทางเลือกใดระหว่างการฟื้นฟูสภาพเป็นป่าชายเลนและ
การเลี้ยงกุ้งกุลาดำจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมในการใช้พื้นที่ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ
วิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิของการฟื้นฟูป่าชายเลน และของการเพาะเลี้ยงกุ้งในพื้นที่คลองปากพวย และ
เปรียบเทียบผลประโยชน์ที่มีต่อสังคมระหว่างสองทางเลือกดังกล่าว ศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และ
ข้อมูลปฐมภูมิ จากการสัมภาษณ์ครัวเรือนในพื้นที่ศึกษา 57 ครัวเรือน นำมาวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิของการ
ฟื้นฟูป่าชายเลนและของการเพาะเลี้ยงกุ้ง จากพื้นที่ศึกษา 200 ไร่

ผลการศึกษาด้านผลประโยชน์ของป่าชายเลน จากความคิดเห็นของครัวเรือนตัวอย่าง 57 ครัวเรือน
พบว่าป่าชายเลนมีประโยชน์ ด้านเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำคิดเป็นร้อยละ 75.40 ด้านช่วยป้องกันลมมรสุมคิดเป็น
ร้อยละ 63.20 ด้านเป็นแหล่งประมงพื้นบ้านคิดเป็นร้อยละ 50.90 ด้านเป็นแหล่งตกตะกอนของดินคิดเป็นร้อยละ
54.40 ด้านช่วยสร้างความหลากหลายทางชีวภาพคิดเป็นร้อยละ 50.90 ด้านช่วยชะลอการรุกคืบของน้ำเค็มคิดเป็น
ร้อยละ 45.60 ผลการศึกษามูลค่าการฟื้นฟูป่าชายเลนเมื่อพิจารณาด้านประโยชน์ทางตรงจากการประมงพื้นบ้าน
และประโยชน์ทางอ้อมจากมูลค่าแหล่งผลิตอาหารสัตว์น้ำ และมูลค่าการเป็นแนวป้องกันคลื่นลม ระยะเวลา 50 ปี
พบว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิที่อัตราคิดลดร้อยละ 5 มีมูลค่า 28,591,108 บาท การประเมินมูลค่าการเลี้ยงกุ้งและการใช้
พื้นที่หลังการใช้เลี้ยงกุ้งเพื่อเลี้ยงปู โดยเลี้ยงกุ้ง 1-5 ปี หลังจากนั้นเลี้ยงปูปีที่ 6-10 ปี และไม่สามารถใช้พื้นที่ใน
การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้อีกเนื่องจากพื้นที่เกิดความเสื่อมโทรมมากจึงปล่อยพื้นที่ว่างเปล่าถึง 50 ปี พบว่ามูลค่า
ปัจจุบันสุทธิทางด้านเศรษฐศาสตร์มีมูลค่า 23,529,420 บาท สรุปได้ว่าพื้นที่คลองปากพวยมีความเหมาะสมในการ
ใช้พื้นที่เพื่อฟื้นฟูป่าชายเลน

ชาวประมงในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน โดยอาศัยแหล่งประมงในพื้นที่ป่า
ชายเลน ดังนั้นการฟื้นฟูป่าชายเลนจึงมีความสำคัญ และหน่วยงานของรัฐควรให้การสนับสนุนการมีส่วนร่วมใน
การฟื้นฟูป่าชายเลน ให้คำแนะนำการใช้และดูแลรักษาทรัพยากรป่าชายเลน ในการศึกษามูลค่าป่าชายเลนควร
ศึกษามูลค่าการสะสมคาร์บอน มูลค่าการคงอยู่ มูลค่าของสิ่งมีชีวิตเฉพาะถิ่น มูลค่าการเป็นมรดกให้กับลูกหลาน
ต่อไปเพื่อได้มูลค่าทางด้านเศรษฐศาสตร์ที่สมบูรณ์ขึ้น

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ